

3.15 อำเภอบัวลาย

3.15.1 ประวัติความเป็นมา

หมู่บ้านหนองบัวลาย ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2469 เดิมขึ้นกับตำบลบัวใหญ่ และแยกมาตั้งเป็นตำบลบัวลาย เมื่อปี พ.ศ. 2486 สาเหตุที่เรียกว่า “หนองบัวลาย” เพราะในบริเวณหมู่บ้านมีหนองน้ำที่มีบัวมากมาย ซึ่งคำว่า “บัวมากมาย” ภาษาท้องถิ่นเรียกว่า “บัวหลาย” ต่อมาเรียกเพี้ยนเสียงมาเป็น “บัวลาย” จึงเรียกว่า “หนองบัวลาย” จนมาถึงปัจจุบันต่อมาได้ตัดคำว่า “หนอง” ออกเหลือเพียงคำว่า “บัวลาย” จึงเรียกว่า “ตำบลบัวลาย” แต่นั้นมา ในส่วนชื่อหมู่บ้านยังคงเรียก “หนองบัวลาย” เช่นเดิม

อำเภอบัวลายได้รับการยกฐานะให้เป็นกิ่งอำเภอ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 (ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องแบ่งท้องที่อำเภอบัวใหญ่เป็นกิ่งอำเภอบัวลาย ลงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2540) และได้ยกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2550 โดยแยกออกจากอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา และได้ใช้อาคาร โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบัวลายเป็นที่ว่าการกิ่งอำเภอบัวลายชั่วคราว โดยมีปลัดอำเภอเป็นหัวหน้า ต่อมาได้ย้ายที่ว่าการกิ่งอำเภอบัวลายมาที่อาคารถาวร (อาคารถาวรปัจจุบัน) เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542

3.15.2 ที่ตั้งอำเภอ อาณาเขต ขนาดของพื้นที่

อำเภอบัวลาย ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดนครราชสีมา และอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบัวใหญ่ประมาณ 15 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 80,094 ไร่ คิดเป็น 128.15 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอพลและอำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบัวใหญ่และอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอประทาย และอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

3.15.3 ลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่อำเภอบัวลายมีลักษณะเป็นที่ราบสูงโดยทั่วไปแบบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีป่าไม้เบญจพรรณบ้างเล็กน้อย และป่าโปร่งตามไร่ปลายนา พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสำหรับการทำการเกษตรควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์

สภาพอากาศ ภูมิอากาศเป็นแบบร้อน มีความชื้นเล็กน้อย ลักษณะอากาศแบ่งออกได้ 3 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ท้องฟ้าโปร่ง อากาศร้อนถึงร้อนจัด ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ฝนตกน้อยและมักทิ้งช่วงยาว มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 995.11 มิลลิเมตรต่อปี และฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มีอากาศหนาวและแห้ง

3.15.4 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพ จากข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรในเขตอำเภอบัวลายส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำการประมง ปศุสัตว์ รองลงมาคือการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 349 แสดงการประกอบอาชีพของประชากรในพื้นที่อำเภอบัวลาย

อาชีพ	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่มีอาชีพ	244	266	510
นักเรียน	1,717	1,561	3,278
นักศึกษา	171	234	405
ทำนา	3,645	3,906	7,551
ทำไร่	10	7	17
ทำสวน	1	1	2
ประมง	1	0	1
ปศุสัตว์	1	0	1
รับราชการ	122	113	235
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	0	1
พนักงานบริษัท	80	90	170
รับจ้างทั่วไป	844	754	1,598
ค้าขาย	103	126	229
ธุรกิจส่วนตัว	17	10	27
อื่นๆ	283	286	569
รวมทั้งสิ้น	7,240	7,354	14,594

ที่มา : ข้อมูล จปฐ อำเภอบัวลาย (2554)

หมายเหตุ *จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) รายได้ จากข้อมูลพบว่า รายได้เฉลี่ยของประชากรในพื้นที่อำเภอบัวลายจำนวน 50,230.72 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุดคือ ตำบลเมืองพะไลมีรายได้เฉลี่ยจำนวน 58,223.36 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือ ตำบลบัวลายมีรายได้เฉลี่ย จำนวน 49,715.61 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ตำบลโนนจานมีรายได้เฉลี่ย จำนวน 45,580.73 บาทต่อคนต่อปี รายได้ส่วนใหญ่มาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยการปลูกพืชเศรษฐกิจเป็นหลัก ได้แก่ การปลูกมันสำปะหลัง ข้าว และอ้อย

ตารางที่ 350 แสดงรายได้แยกรายตำบลของอำเภอบัวลาย

ลำดับ	ตำบล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	โนนจาน	45,580.73
2	บัวลาย	49,715.61
3	เมืองพะไล	58,223.36
4	หนองหว้า	48,297.26
	เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่	50,230.72

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอบัวลาย (2554)

3) รายจ่าย จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอบัวลายมีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภครวมทั้งอำเภอจำนวน 281,900,569 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อข้าวสาร ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น ค่าขนมกรูบกรอบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าการเดินทาง (น้ำมันรถ ค่าโดยสาร) ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน ค่าบันเทิง หวย และการพนัน ค่าบุหรี เหล้า ยาแดง และอื่น ๆ ในขณะที่รายจ่ายเพื่อต้นทุนในการผลิตรวม จำนวน 84,668,796 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า และค่าเครื่องจักรต่าง ๆ

ตารางที่ 351 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอบัวลาย

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	16,905,943
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	16,905,943
ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	26,306,963
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	26,306,963
ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	22,074,923
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	22,074,923
ค่าเครื่องจักรต่าง ๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	19,380,967
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	19,380,967

ตารางที่ 351 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอบัวลาย (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อข้าวสาร	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	11,969,113
	จำนวนรวม	11,969,113
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	56,256,582
	จำนวนรวม	56,256,582
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมหุบกอบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	14,211,272
	จำนวนรวม	14,211,272
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	16,378,685
	จำนวนรวม	16,378,685
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	6,845,330
	จำนวนรวม	6,845,330
ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	8,456,919
	จำนวนรวม	8,456,919
ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	31,540,622
	จำนวนรวม	31,540,622
ค่าการเดินทาง (ค่าน้ำมันรถ ค่าโดยสาร)	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	61,246,708
	จำนวนรวม	61,246,708
ค่าน้ำ ค่าไฟ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	13,834,972
	จำนวนรวม	13,834,972

ตารางที่ 351 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอบัวลาย (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	13,107,251
	จำนวนรวม	13,107,251
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	11,488,717
	จำนวนรวม	11,488,717
ค่าบันเทิง หวย และการพนัน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	4,850,760
	จำนวนรวม	4,850,760
ค่าบุหรี เหล้า ยาแดง	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	3,727,698
	จำนวนรวม	3,727,698
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	27,985,940
	จำนวนรวม	27,985,940
รวมทั้งหมด		366,569,365

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา (2553)

4) หนี้สินและเงินออม จากข้อมูลธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ปี พ.ศ. 2553 พบว่าเกษตรกรในพื้นที่อำเภอบัวลาย กู้เงินจาก ธกส. เป็นเงินทั้งหมด 770.8 ล้านบาท แบ่งเป็นเงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพ จำนวน 167 ล้านบาท กู้เพื่อการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 15 ล้านบาท และกู้เพื่อการชำระหนี้ในระบบและอื่น ๆ จำนวน 31.6 ล้านบาท

5) กลุ่มองค์กร

ก. กลุ่มองค์กรชุมชนและองค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอบัวลาย มีกลุ่มประเภทกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในที่นี้มีข้อมูลกลุ่มออมทรัพย์ระดับหมู่บ้าน ซึ่งทั้งหมดทำกิจกรรมการสะสมทรัพย์เป็นรายเดือน เพื่อการสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ และเป็นกองทุนหมุนเวียนในแต่ละหมู่บ้านดังนี้

ตารางที่ 352 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอบัวลาย

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรม	ประธานกลุ่ม/สถานที่ติดต่อ
ออมทรัพย์แดงน้อย	41	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 117,300 บาท	นายธาราวิทย์ ประยูรเพชร หมู่ 2 ต.เมืองพะไล
ออมทรัพย์พะไล	55	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 133,874 บาท	นายมิน วิเศษธร หมู่ 3 ต.เมืองพะไล
ออมทรัพย์หลุบทุ่ม	44	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 191,850 บาท	นางเสา ผอนนอก หมู่ 4 ต.เมืองพะไล
ออมทรัพย์สระน้ำเที่ยง	32	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 140,210 บาท	นายแสงอารมณ์ นามวงษา หมู่ 5 ต.เมืองพะไล
ออมทรัพย์เพ็ดน้อย	29	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 143,200 บาท	นายทองคำ แสงฮาด หมู่ 6 ต.เมืองพะไล
ออมทรัพย์หนองเรือ	42	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 142,230 บาท	นางคำป็น ราชสมบัติ หมู่ 7 ต.เมืองพะไล
ออมทรัพย์โนนสะอาด	54	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 147,230 บาท	นายไสว จันทินอก หมู่ 8 ต.เมืองพะไล
ออมทรัพย์หนองแก	52	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 136,320 บาท	นายชู หาลิตะวัน หมู่ 9 ต.เมืองพะไล
ออมทรัพย์โนนจาน	105	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 205,780 บาท	นางอารมณี ดันนัดชา หมู่ 1 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์โนนคู	165	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 265,300 บาท	นายอมร ศรีสุวอ หมู่ 2 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์โนนแดง	52	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 189,430 บาท	นางบัวลี ยศม้าว หมู่ 3 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์โนนเมือง	40	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 206,810 บาท	นางนุกุล ภูมุต หมู่ 4 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์โนนสำราญ	44	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 73,800 บาท	นายพงษ์พันธ์ ชาญธานี หมู่ 5 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์ห้วยม่วง	81	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน มีเงิน 266,320 บาท	นางแฉล้ม ชลชราแสง หมู่ 6 ต.โนนจาน

ตารางที่ 352 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอบัวลาย (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรม	ประธานกลุ่ม/สถานที่ติดต่อ
ออมทรัพย์ศาลาดิน	188	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 185,400 บาท	นายมีชัย วันจงคำ หมู่ 7 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์โนนค้อ	145	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 118,320 บาท	นางหนูพิน บัวพันธ์ หมู่ 8 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์หนองคอม	148	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 147,240 บาท	นางหนูกิต บุตรเพชร หมู่ 9 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์หลุบงู	136	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 137,800 บาท	นางน้อย ประราวัง หมู่ 10 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์เหล็กหิน	139	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 92,870 บาท	นางประคอง ปรีโต หมู่ 11 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์หนองขาม	74	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 321,300 บาท	นางน้อย ปะวะโพตะโก หมู่ 12 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์บ้าน หนองกุงพัฒนา	141	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 139,000 บาท	นางวิไลย สิงหาญ หมู่ 13 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์โนนเสี้ยว	160	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 137,810 บาท	นายบัวลัย ประพุดตินอก หมู่ 14 ต.โนนจาน
ออมทรัพย์บัวลาย	120	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 291,300 บาท	นายนิรันด์ ทินราช หมู่ 1 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์วังโพน	162	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 213,300 บาท	นายสวน แสนแทน หมู่ 2 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์ขามป้อม	197	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 93,430 บาท	นายคำพัน ศรีจันทา หมู่ 3 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์ป่าหวาย	149	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 136,300 บาท	นางอำพร ชันเครือ หมู่ 4 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์ บ้านหนองแสง	147	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 117,400 บาท	นายวิรัตน์ โคตรคันทา หมู่ 5 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์โนนสว่าง	150	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 345,300 บาท	นายสมชาติ บุญศรี หมู่ 6 ต.บัวลาย

ตารางที่ 352 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอบัวลาย (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรม	ประธานกลุ่ม/สถานที่ติดต่อ
ออมทรัพย์แสงสว่าง	73	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 205,100 บาท	นางจำปี คำขามา หมู่ 7 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์คอนหัน	148	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 226,430 บาท	นางประเทือง อสุรินทร์ หมู่ 8 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์ตลาดบัวลาย	130	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 317,000 บาท	นางมาลีนีย์ อังศุทิพย์ หมู่ 9 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์หนองห้าง	131	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 256,000 บาท	นายอริญ ช่างเหลา หมู่ 10 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์หนองบัวพัฒนา	116	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 2,200,430 บาท	นางหนูจิ้น ศรีนัมมัง หมู่ 11 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์หนองไฮ	148	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 87,200 บาท	นางประกาย ชูระศรี หมู่ 12 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์โนนสวรรค์	178	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 144,650 บาท	นายสำลี แสนน้อย หมู่ 13 ต.บัวลาย
ออมทรัพย์ตำบลหนองหว้า	78	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 6,310,760 บาท	หมู่ 1-6 และหมู่ 9 ต.หนอง หว้า
ออมทรัพย์หนองหว้า	98	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 17,800 บาท	หมู่ 7 ต.หนองหว้า
ออมทรัพย์หัวนาคำ	136	ออมเงินและทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีเงิน 57,800 บาท	นายทรงพล ผ่องแผ้ว หมู่ 8 ต.หนองหว้า

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงาน โครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอบัวลาย (2554)

ข. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ โอท็อปอำเภอบัวลาย มีสินค้าโอท็อปขึ้นทะเบียนจำนวน 25 กลุ่ม มูลค่าการจำหน่าย ปีละประมาณ 8,535,700 บาท ในที่นี้ยกตัวอย่างกลุ่มโอท็อป ดังนี้

ตารางที่ 353 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อป ที่อยู่และประธานกลุ่ม พื้นที่อำเภอบัวลาย

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรม	ประธานกลุ่ม/สถานที่ติดต่อ
กลุ่มศิลปะประดิษฐ์ ดอกไม้จากรังไหม	132	ทำดอกไม้ประดิษฐ์จากรังไหม	นางหนูจิ้น ศรีนัมมัง 21 หมู่ที่ 11 ต.บัวลาย

ตารางที่ 353 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อป ที่อยู่และประธานกลุ่ม พื้นที่อำเภอบัวลาย (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรม	ประธานกลุ่ม/สถานที่ติดต่อ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คิมมะอุ-สวนหม่อน	124	ผ้าไหมทอมือและย้อมด้วยสี ธรรมชาติมีลวดลายสีเส้นที่สวยงาม มีความหลากหลาย	นางวันเพ็ญ แสงกันหา 62/1 หมู่ 3 ต.หนองหว้า
กลุ่มทอผ้าไหม-ผ้าฝ้าย	76	ผ้าไหมและผ้าฝ้ายหลากหลายลาย และรูปแบบ	นางทิพา วงษ์สิงห์ หมู่ 2 ต.โนนจาน
กลุ่มจักสาน	67	ผลิตภัณฑ์ ตะกร้า กระเป๋า วัสดุที่ใช้ เชือกฟางสีต่าง ๆ	นางคำเบา จันทะใจ หมู่ 3 ต.โนนจาน
กลุ่มทอผ้ากี่กระตุก	23	ผลิตภัณฑ์ ผ้าไหมมัดหมี่ ที่ใช้เส้น ไหม	นางละม่อม แก้วจันลา หมู่ 12 ต.โนนจาน

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงาน โครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอบัวลาย (2554)

3.15.5 ลักษณะทางสังคม

1) ด้านประชากร อำเภอบัวลายมีจำนวนประชากรทั้งหมดจำนวน 4,622 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 18,774 คน โดยแยกเป็นชายจำนวน 9,252 คน หญิงจำนวน 9,522 คน โดยแยกเป็นรายตำบล ดังนี้

ตารางที่ 354 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ ในเขตอำเภอบัวลาย

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	ประชากร		
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
1	ตำบลเมืองพะไล	761	1,724	1,700	3,424
2	ตำบลโนนจาน	1,275	2,489	2,615	5,104
3	ตำบลบัวลาย	855	1,698	1,722	3,420
4	ตำบลหนองหว้า	1,025	2,102	2,152	4,254
5	เทศบาลตำบลบัวลาย	706	1,239	1,333	2,572
	รวม	4,622	9,252	9,522	18,774

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนและบัตรประชาชน อำเภอบัวลาย (22 พฤษภาคม 2554)

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับอำเภอ (จปฐ.2) ประจำปี พ.ศ. 2554 โดยการสำรวจจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ณ วันสำรวจ พบว่าอำเภอบัวลาย มีประชากรจำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 355 แสดงช่วงอายุของประชากรจำแนกตามเพศ ในอำเภอบัวลาย

ช่วงอายุประชากร (ปี)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
น้อยกว่า 1 ปี	48	37	85
1 - 2	141	136	277
3 - 5	274	262	536
6 - 11	743	651	1,394
12 - 14	401	392	793
15 - 17	447	390	837
18 - 25	745	671	1,416
26 - 49	2,282	2,565	4,847
50 - 60	1,096	1,114	2,210
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	1,063	1,136	2,199
รวมทั้งหมด	7,240	7,354	14,594

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอบัวลาย (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) ด้านการศึกษา

ก. ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่อำเภอบัวลาย โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะในช่วงชั้น ป.4 - ป.6 รองลงมาคือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 356 แสดงระดับการศึกษาของประชากรอำเภอบัวลาย

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่เคยศึกษา	188	201	389
ต่ำกว่า ป.4	676	645	1,321
ป. 4 - 6	3,860	4,205	8,065
ม.ศ. 1 - 3	47	25	72
ม. 1 - 3	1,041	897	1,938
ม.ศ. 4 - 5	14	7	21

ตารางที่ 356 แสดงระดับการศึกษาของประชากรอำเภอบัวลาย (ต่อ)

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ม. 4 - 6	699	607	1,306
ปวช.	131	110	241
ปวส.	132	137	269
ปริญญาตรี	226	302	528
ปริญญาโท	8	2	10
ปริญญาเอก	0	0	0
อื่นๆไม่ระบุ	218	216	434
รวมทั้งสิ้น	7,240	7,354	14,594

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอบัวลาย (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

ข. สถานศึกษา ครูและนักเรียน พื้นที่อำเภอบัวลายมีโรงเรียนจำนวนทั้งหมด 18 แห่ง มีครูทั้งหมดจำนวน 202 คน และมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 3,378 คน โดยเฉลี่ยจำนวนครู 1 คนต่อจำนวนนักเรียนประมาณ 17 คน

ตารางที่ 357 แสดงจำนวนสถานศึกษาจำแนกรายตำบล อำเภอบัวลาย

ตำบล/เทศบาล	จำนวนโรงเรียน				จำนวนนักเรียน	จำนวนครู
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประถม	มัธยม	ขยายโอกาส		
ตำบลเมืองพะไล	0	2	0	1	326	26
ตำบลโนนจาน	6	3	0	2	860	55
ตำบลบัวลาย	1	4	1	0	804	46
ตำบลหนองหว้า	2	4	1	0	1,388	75
รวม	9	13	2	3	3,378	202

ที่มา : เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 (2554)

ค. การศึกษานอกระบบ (การศึกษานอกโรงเรียน) อำเภอบัวลายมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน หรือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ระดับอำเภอจำนวน 1 แห่ง และมีศูนย์บริการในระดับตำบล ๆ ละ 1 แห่ง มีนางเดือนเพ็ญ กิ่งไก่อ เป็นผู้อำนวยการ มี ครู 4 คน บรรณารักษ์อัตราจ้าง 1 คน และพนักงานทำความสะอาด 1 คน

3) ด้านการสาธารณสุข

ก. สถานบริการด้านการสาธารณสุขและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในพื้นที่อำเภอบัวลาย มีเฉพาะโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดังนี้

ตารางที่ 358 แสดงสถานบริการด้านการสาธารณสุขอำเภอบัวลาย

สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน	หมายเหตุ
โรงพยาบาลประจำอำเภอ	0	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	4	เจ้าหน้าที่ประจำจำนวน 9 คน
โรงพยาบาลเอกชน	0	
ร่ายขายยาแผนปัจจุบัน	2	

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงานโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอบัวลาย (2554)

ข. บุคลากรทางด้านสาธารณสุข (ไม่นับรวมเอกชน) อำเภอบัวลายยังไม่มีโรงพยาบาลประจำอำเภอ ประชาชนที่เจ็บป่วยต้องเดินทางไปเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลอำเภอบัวใหญ่ โรงพยาบาลอำเภอเมืองพล และโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

ค. อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2549 – 2553 ในพื้นที่อำเภอบัวลาย มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โดยใช้อัตรา 1 : 1,000 ของประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 359 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลง ประชากร อำเภอบัวลาย

พ.ศ	จำนวนประชากร	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2549	24,824	-
2550	24,598	-0.91
2551	24,639	0.17
2552	24,709	0.28
2553	24,769	0.24

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2553)

4) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในพื้นที่มีสถานีตำรวจร อำเภอบัวลาย จำนวน 1 แห่ง นอกจากนี้มีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนประจำหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน ที่ช่วยแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ด้วย

5) ด้านศาสนา อำเภอบัวลายมีศาสนสถานดังนี้ มีวัด จำนวน 55 แห่ง สำนักสงฆ์จำนวน 9 แห่ง มีโบสถ์ จำนวน 1 แห่ง มีพระสงฆ์ในพื้นที่ทั้งหมด 48 รูป

6) ด้านภูมิปัญญา

- ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม คือ การทอผ้า และการจักสาน มีกลุ่มที่ได้รับการคัดสรร เป็นผลิตภัณฑ์โอท็อปหลายชนิดด้วยกัน

- ภูมิปัญญาด้านการเกษตร ได้แก่ การทำสารกำจัดแมลงและสารกำจัดศัตรูพืช

7) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบัวลายมีขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม ตามความเชื่อของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละท้องถิ่น ซึ่งประเพณีที่มีการทำกันเป็นประจำและเห็น โดยทั่วไป ได้แก่ การทำบุญข้าวจี การทำบุญมหาชาติ การทำบุญลอย การทำบุญเข้าพรรษาและออกพรรษา ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ ลอยกระทง และงานงิ้ว เป็นต้น

ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ประชาชนได้ร่วมกันทำบุญตักบาตรเป็นประจำทุกปี จัดขึ้นโดยภาครัฐ และภาคเอกชน ใช้พื้นที่บริเวณของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองบัวลายจัดกิจกรรม ประชาชนที่ไปทำงาน ต่างจังหวัดก็จะกลับมารวมกันในวันนี้เพื่อทำบุญร่วมกันกับญาติ พี่น้องและขอพรจากผู้ใหญ่

ประเพณีวันสงกรานต์จะกระทำกันทุกปีสืบทอดกันมาช้านาน ปัจจุบันถือว่าเป็นเทศกาลที่สำคัญของอำเภอบัวลาย โดยการจัดของเทศบาลตำบลบัวลาย สภาวัฒนธรรมอำเภอบัวลาย และอำเภอ บัวลาย ร่วมกับชาวอำเภอบัวลาย จัดให้มีขบวนแห่พระพุทธรูป เทพีสงกรานต์ของแต่ละหมู่บ้าน มีการประดับที่ร่วมขบวนแห่ด้วยความประณีตสวยงาม แล้วจะมารวมกันที่หน้าที่ว่าการอำเภอ เพื่อทำพิธี ทางศาสนารดน้ำดำหัว สรงน้ำพระสงฆ์และผู้อาวุโส ขอพรจากผู้หลักผู้ใหญ่เพื่อความเป็นสิริมงคล

ประเพณีบุญบั้งไฟ หลายหมู่บ้านของอำเภอบัวลายได้จัดให้มีประเพณีการทำบุญบั้งไฟขึ้นตาม ความเชื่อ เพื่อเป็นการขอฝนจากพระยาแถน (เทวดา) ผู้ที่มีหน้าที่ให้น้ำให้ฝนเมื่อถึงฤดูกาลทำนา ซึ่งจะ ทำกันในเดือนหกของทุกปี และงานประเพณีที่เจ็ดหน้าชูตาของอำเภอบัวลาย คือ งานบุญบั้งไฟที่ตำบล โนนจาน มีการประกวดแข่งขันบั้งไฟ ซึ่งมีบั้งไฟจากหลายหมู่บ้าน และต่างอำเภอ ต่างจังหวัดเข้ามาร่วม แข่งขัน

งานงิ้วเป็นงานประจำปีของชาวตลาดหนองบัวลาย เป็นการบูชาและบวงสรวงแก่เจ้าพ่ออันเป็นที่เคารพของอำเภอบัวลาย ถือเป็นงานประเพณีที่จัดกันเป็นประจำทุกปีมากกว่า 30 ปี โดยจะจัดในช่วง เดือนตุลาคมหรือเดือนพฤศจิกายนของทุกปี มีการแสดงงิ้ว ลิเก หมอลำ สวนสนุก และมีการแข่งขันกีฬา ได้แก่ เซปักตะกร้อ วอลเลย์บอล เปตอง เป็นต้น

8) ด้านกีฬาและนันทนาการ ในพื้นที่อำเภอบัวลายมีสนามกีฬาอยู่ในโรงเรียนทุกแห่ง ในแต่ละพื้นที่จะมีการจัดการแข่งขันกีฬากันเป็นประจำทุกปี ซึ่งจัดการแข่งขันโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่ง เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคี และการทำงานร่วมกันเป็นทีมของหมู่บ้าน

3.15.6 ลักษณะทางด้านการเกษตร

1) ด้านสถิติกรรม จากข้อมูลสำนักงานเกษตรอำเภอบัวลายพบว่า มีพื้นที่ทางการเกษตร x จำนวน 71,856 ไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการเพาะปลูกข้าวเป็นหลัก ดังนี้

ตารางที่ 360 แสดงพืชเศรษฐกิจ พื้นที่ปลูก ผลผลิตเฉลี่ยและครัวเรือนที่ปลูก อำเภอบัวลาย

ลำดับ	อาชีพ	พื้นที่	ผลผลิตโดยเฉลี่ย(กก./ไร่)	จำนวนครัวเรือน
1	ข้าว	58,796	600	1,176
2	มันสำปะหลัง	5,534	3,500	277
3	อ้อย	5,863	10,000	200
4	ไม้ผล	1,317	1,200	100
5	ผัก	1,000	670	105

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบัวลาย (2554)

2) ด้านปศุสัตว์ รายได้รวมจากการทำปศุสัตว์ของอำเภอบัวลายต่อปี คิดเป็นมูลค่าจำนวน 13,540,000 บาท

ตารางที่ 361 แสดงข้อมูลปศุสัตว์ ประเภทสัตว์เศรษฐกิจในอำเภอบัวลาย

ลำดับที่	ประเภท	จำนวน (ตัว)	จำนวนครัวเรือน
1	โคเนื้อ	5,513	1,103
2	กระบือ	2,397	599
3	เป็ด	4,997	25
4	ไก่พื้นเมือง	47,077	235
5	สุกร	1,090	218

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบัวลาย (2553)

3) ด้านประมง ในพื้นที่อำเภอบัวลาย มีการส่งเสริมการทำประมงน้ำจืด ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในนาข้าว เลี้ยงปลาในบ่อดิน และเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ มีครอบครัวเกษตรกรทำการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด จำนวน 840 ครอบครัว มีพื้นที่เพาะเลี้ยงทั้งหมด 2,441 ไร่ โดยส่วนใหญ่เน้นการเพาะเลี้ยงเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนและจำหน่ายบ้างเล็กน้อย

3.15.7 ลักษณะทางอุตสาหกรรม

สถานประกอบการอุตสาหกรรม มีสถานที่ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม 2 แห่ง ได้แก่ โรงงานแปรรูปไม้ และโรงงานผลิตขวดน้ำพลาสติก

3.15.8 ลักษณะทางพาณิชยกรรม

1) ด้านพาณิชยกรรม

- สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง 11 แห่ง
- ร้านซ่อมแซมยานยนต์ จำนวน 23 แห่ง

- พื้นที่อำเภอบัวลายไม่มีร้านค้าประชาชนใช้บริการในพื้นที่อำเภอบัวใหญ่
- มีร้านค้าปลีกทั่วไปจำนวน 163 แห่ง
- กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์จำนวน 2 แห่ง
- การประกอบการอื่น ๆ จำนวน 12 แห่ง

2) การบริการ ที่พักและร้านอาหาร ในอำเภอบัวลายมีร้านอาหารทั่วไปอยู่ในพื้นที่จำนวน 31 แห่ง ไม่มีร้านบริการด้านอินเทอร์เน็ต มีบริการที่พักจำนวน 1 แห่ง คือ สวนมะพร้าวรีสอร์ท

3) การท่องเที่ยว สถานที่สำคัญเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอบัวลาย คือ วัดป่าธรรมดา ชมฆ้องใหญ่ ตอไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก

3.15.9 ลักษณะทางโครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม มีถนนลาดยางซึ่งเป็นทางหลวงแผ่นดิน 2 สาย ได้แก่

- ถนนมิตรภาพซึ่งเป็นทางหลวงหมายเลข 2 เป็นเส้นทางหลักในการใช้เดินทางไปยังจังหวัดต่าง ๆ และภูมิภาคอื่นๆ

- ทางหลวงชนบท หมายเลข 1001 ซึ่งเป็นทางหลวงชนบทที่แยกจากทางหลวงหมายเลข 2 เข้ามายังอำเภอบัวลาย ไปจนถึงอำเภอบัวใหญ่ และนอกจากนี้ยังได้มีถนนลาดยางเชื่อมตามตำบลและตามหมู่บ้านต่างๆ

2) การโทรคมนาคม การติดต่อสื่อสาร ในพื้นที่มีที่ทำการไปรษณีย์เอกชน จำนวน 1 แห่ง และโทรศัพท์สาธารณะประมาณ 30 แห่ง โดยส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่ใช้การติดต่อสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์มือถือเป็นหลัก และในพื้นที่มีสัญญาณโทรศัพท์ครอบคลุมทุกพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีหอกระจายข่าวที่ใช้เป็นการสื่อสารกันภายในหมู่บ้านกระจายอยู่ทุกหมู่บ้านในอำเภอ

3) ประปา น้ำดื่ม หมู่บ้านในอำเภอบัวลายมีน้ำประปาใช้ทั้งหมด 45 หมู่บ้าน จำนวน 3,916 ครัวเรือน

4) แหล่งน้ำ อำเภอบัวลายมีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ขนาดเล็ก ระดับครัวเรือน และระดับชุมชน ซึ่งจากข้อมูลแนวโน้มมีปริมาณลดลง อ่างเก็บน้ำขนาดกลางจำนวน 6 แห่ง ลำห้วยจำนวน 22 แห่ง สระน้ำจำนวน 44 แห่ง หนองน้ำจำนวน 35 แห่ง ฝายจำนวน 13 แห่ง คลองน้ำจำนวน 7 แห่ง และบ่อน้ำตื้นจำนวน 4 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 362 แสดงจำนวนแหล่งน้ำ อำเภอบัวลาย ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554

ประเภทแหล่งน้ำ	2552		2553		2554	
	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง
บ่อส่วนตัว	51	48	51	48	7	7
บ่อสาธารณะ	87	56	87	56	106	64
บ่อน้ำบาดาล	150	120	150	100	50	50
โอ่งน้ำขนาดใหญ่	2,502	2,502	2,202	2,000	2,148	2,148

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอบัวลาย (2554)

5) ไฟฟ้า อำเภอบัวลายได้มีไฟฟ้าใช้ทุกตำบลทุกหมู่บ้าน รวม 45 หมู่บ้าน จำนวน 3,916 ครัวเรือน แต่ยังไม่มียไฟฟ้าสาธารณะที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และยังต้องการปรับปรุงและพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น

3.15.10 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรดิน สภาพดินโดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และดินทรายปนกรวดสีแดง ชุดดินที่พบในอำเภอบัวลายมีดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ 18 เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีนํ้าแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนเหนียว ดินมีสีนํ้าตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประสีนํ้าตาล สีเหลือง หรือสีแดงปน ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนมักมีปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

กลุ่มชุดดินที่ 20 เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ หรืออาจได้รับอิทธิพลจากการแพร่กระจายของเกลือทางผิวดิน พบบริเวณที่ราบเรียบ มีนํ้าแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างไม่ค่อยดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือทราย ดินล่างเป็นชั้นดินแน่นที่ที่มีการสะสมเกลือโซเดียม มีสีนํ้าตาลอ่อนและพบจุดประสีนํ้าตาล สีเหลือง ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

กลุ่มชุดดินที่ 40 เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของพวกวัสดุเนื้อหยาบ เป็นพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา หรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบ ดินมีสีนํ้าตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

2) ทรัพยากรน้ำ มีอ่างเก็บน้ำ 6 แห่ง ได้แก่

- อ่างห้วยหว่า ตั้งอยู่ที่บ้านกิมมะอุ หมู่ที่ 3 ตำบลหนองหว่า พื้นที่เก็บน้ำจำนวน 30 ไร่ สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปี
- อ่างห้วยดี้ว ตั้งอยู่ที่บ้านกิมมะอุ หมู่ที่ 3 ตำบลหนองหว่า พื้นที่เก็บน้ำจำนวน 18 ไร่ สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปี
- อ่างฝายหลวง ตั้งอยู่ที่บ้านหนองบัวพัฒนา หมู่ที่ 11 ตำบลบัวลาย พื้นที่เก็บน้ำจำนวน 20 ไร่ สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปี
- อ่างเก็บน้ำวังโพน ตั้งอยู่ที่บ้านวังโพน หมู่ที่ 2 ตำบลบัวลาย พื้นที่เก็บน้ำจำนวน 15 ไร่ สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปี
- อ่างเก็บน้ำขอนแก่น ตั้งอยู่ที่บ้านฝายนัง หมู่ที่ 1 ตำบลเมืองพะไล พื้นที่เก็บน้ำจำนวน 40 ไร่ สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปี
- อ่างเก็บน้ำบ้านโนนสำราญ ตั้งอยู่ที่บ้านโนนสำราญ หมู่ที่ 5 ตำบลโนนจาน พื้นที่เก็บน้ำจำนวน 50 ไร่ สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปี

3) ทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่อำเภอบัวลายไม่มีป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 แต่อย่างไรก็ตาม มีเพียงป่าสาธารณะประโยชน์ซึ่งเป็นที่สงวนไว้เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎรในหมู่บ้านและตำบล อำเภอบัวลายมีพื้นที่ป่าทั้งหมดประมาณ 1,175 ไร่

3.15.11 ด้านการเมือง

1) การเมืองระดับชาติ อำเภอบัวลายอยู่ในเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(สส.) เขตเลือกตั้งที่ 6 ประกอบด้วย อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอกง อำเภอกำแพงแสนนาง อำเภอประทาย อำเภอสีดา และอำเภอบัวลาย ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในปัจจุบันคือ นายโกศล ปัทมะ พรรคเพื่อไทย

2) การเมืองระดับท้องถิ่น การแข่งขันทางการเมืองของอำเภอบัวลายไม่สูงมากนัก เนื่องจากเป็นอำเภอเล็ก แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการได้มาซึ่งผู้นำทางการเมืองก็มาจากระบบเครือข่ายเป็นหลัก รวมทั้งมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงด้วย แต่ไม่โจ่งแจ้งมากนัก

3) การเมืองภาคประชาชน ในพื้นที่มีเครือข่ายภาคประชาชนที่ทำงานการเมืองภาคประชาชนและรวมกลุ่มกันเป็นสภาองค์กรชุมชนตำบล ทำงานคู่ขนานกับการบริหารท้องถิ่น และเชื่อมกับเครือข่ายสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดนครราชสีมา และภาคอื่น ๆ ด้วย เช่น สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า

3.15.12.ด้านการจัดการราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

การจัดระเบียบการปกครอง ในเขตท้องที่อำเภอบัวลาย จำแนกการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ ดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้ ที่ทำการปกครองอำเภอ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานสัสดีอำเภอ และสถานีตำรวจภูธรอำเภอ

3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในพื้นที่อำเภอบัวลาย ไม่มีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในพื้นที่

4) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอบัวลายมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในพื้นที่อำเภอบัวลายมีศูนย์ประสานงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ข. องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบัวลายมีสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอบัวลาย และมีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพะไล องค์การบริหารส่วนตำบลโนนจาน องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลาย และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหว้า

ค. เทศบาล ในอำเภอบัวลาย มีเทศบาลในพื้นที่จำนวน 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลหนองบัวลาย ซึ่งครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบัวลาย

5) การปกครองท้องที่ แบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 แบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 4 ตำบล รวม 45 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 363 แสดงชื่อหมู่บ้านแยกเป็นตำบลในอำเภอบัวลาย

ชื่อตำบล	หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน
เมืองพะไล	9	บ้านฝาผนัง บ้านแดงน้อย บ้านพะไล บ้านหลุบท่อม บ้านสระน้ำเที่ยง บ้านเพ็ดน้อย บ้านหนองเรือ บ้านโนนสะอาด และบ้านหนองแก
โนนจาน	14	บ้านโนนจาน บ้านโนนคู บ้านโนนแดง บ้านโนนเมือง บ้านโนนสำราญ บ้านห้วยม่วง บ้านศาลาดิน บ้านโนนค้อ บ้านหนองคอม บ้านหลุบสูง บ้านเหล็งหิน บ้านหนองขาม บ้านหนองกุงพัฒนา และบ้านโนนเสี้ยว

ตารางที่ 363 แสดงชื่อหมู่บ้านแยกเป็นตำบลในอำเภอบัวลาย (ต่อ)

ชื่อตำบล	หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน
บัวลาย	13	บ้านบัวลาย บ้านวังโพธิ์ บ้านขามป้อม บ้านป่าหวาย บ้านหนองแสง บ้านโนนสว่าง บ้านแสงสว่าง บ้านคอนหัน บ้านหนองห่าง บ้านหนองไฮ บ้านหนองบัวพัฒนา บ้านโนนสวรรค์ และบ้านโนนสวรรค์พัฒนา
หนองหว้า	9	บ้านหนองแวง บ้านหนองผือ บ้านคิมมะอุ บ้านหนองจาน บ้านหัวนาคำ บ้านตลาดหนองแวง บ้านหนองตาค้น้อย บ้านหนองหว้า และบ้านสวนหม่อน

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงานโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอบัวลาย (2554)

3.15.13 การวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอบัวลาย

จากการจัดการประชุมเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2554 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนทั้งสิ้น 60 คน ประกอบด้วยผู้นำกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 35 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 25 คน ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการระดมสมองและวิเคราะห์ศักยภาพดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยหนุนและปัจจัยที่เป็นปัญหาและมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่อำเภอบัวลายสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 364 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอบัวลาย

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในพื้นที่อำเภอบัวลายมีระบบน้ำประปาที่ครอบคลุมทุกครัวเรือน - มีเส้นทางการคมนาคมในพื้นที่ สัจจรไปมา จำนวนหลายเส้นทาง - เป็นอำเภอขนาดเล็กมีพื้นที่อยู่ใกล้เมืองใหญ่ คือ จังหวัดขอนแก่น - พื้นที่เหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชไร่ และพืชอาหารได้หลายชนิด - มีแหล่งน้ำที่สำคัญในอำเภอจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ อ่างห้วยหว้า อ่างห้วยตี้ว ฝ่ายหลวง อ่างเก็บน้ำวังโพธิ์ ห้วยสัก 	<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ - ถนนและเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ยังไม่ได้มาตรฐาน - ยังไม่มีระบบด้านผังเมืองเพื่อเตรียมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต - คุณภาพดินมีสภาพเสื่อมลงเนื่องจากการทำพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่จำนวนมาก สภาพดินในพื้นที่ดอนเป็นดินทรายเค็มและ ส่วนสภาพดินในพื้นที่ลุ่มเป็นดินทราย - ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย และบุกรุกเข้าไปทำการเกษตร โดยมีป่าไม้ที่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม

ตารางที่ 364 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอบัวลาย (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษา มีโรงเรียนและขยายโอกาสทางการศึกษา นักเรียนมีโอกาสทางการศึกษา มีการสนับสนุนทุนการศึกษา - สุขภาพ อนามัย มีศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนในหมู่บ้าน - มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีการให้ความรู้เรื่องการเฝ้าระวังสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ - ศาสนา มีการจัดสวัสดิการให้กับชุมชน มีกองทุนฌาปนกิจของตำบล มีการสนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีชมรมผู้สูงอายุ 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนเรียนไม่จบหลักสูตร ไม่สนใจ ไม่ตั้งใจเรียนและบางส่วนไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น - ประชาชนไม่ให้ความสำคัญด้านสุขภาพ ไม่มีความรู้ทักษะในการช่วยเหลือผู้ป่วยเบื้องต้น เน้นการใช้การรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลมากกว่าการใช้ภูมิปัญญาและการพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพ - ไม่มีโรงพยาบาลอยู่ในพื้นที่ทำให้ประชาชนต้องไปรักษาที่อื่นในยามที่เจ็บป่วย - การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านมีน้อย - สถาบันครอบครัวมีความอ่อนแอในด้านเศรษฐกิจ สังคมพึ่งตนเองน้อยลง - ประชาชน เยาวชน ในพื้นที่บางกลุ่มติดการพนัน ติดสุรา และบุหรี่
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรในพื้นที่มีที่นาจำนวนมากเป็นของตัวเอง และเน้นการใช้แรงงานในชุมชน - มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเกือบทุกหมู่บ้านในอำเภอ - มีกองทุนหมู่บ้านที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนทุกหมู่บ้าน - มีกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์หลายหมู่บ้าน - เกษตรกรมีความรู้และประกอบอาชีพด้านการเกษตรมาเป็นเวลานาน - เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ พริก พืชผักและไม้ผล - มีการรวมกลุ่มของประชากรเพื่อการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงขึ้นทุกปี - เกษตรกรในพื้นที่มีการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับการผลิต - ประชาชนในพื้นที่ว่างงานภายหลังจากการประกอบอาชีพหลัก - ประชาชนในพื้นที่มีหนี้สินสูง ทั้งนี้หนี้จากการทำการเกษตร การส่งบุตรหลานเรียน และอื่น ๆ - เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาสินค้า - ประชาชนยังไม่มีความรู้เรื่องการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และการเพิ่มปริมาณผลผลิต

ตารางที่ 364 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอบัวลาย (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ง.ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย - มีผู้นำที่เป็นทางการและอาสาสมัคร - ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประชาชนมีคุณภาพ และมีความสามัคคี - มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีศักยภาพ มีการประสานร่วมมือระหว่างองค์การบริหาร ส่วนตำบลกับส่วนราชการในพื้นที่ 	<p>ง.ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกตั้งที่มาจากการซื้อเสียงและแข่งขันกันในทุกระดับทำให้เกิดความไม่สามัคคีกัน - การเลือกตั้งในพื้นที่ไม่ได้มุ่งเลือกคนดีเข้ามาทำงานแต่ว่าเน้นการอาศัยเครือญาติจำนวนมากเข้ามาทำงาน - การทำงานของผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีการทำงานเป็นทีม มีความขัดแย้ง - ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ค่อยมีวิสัยทัศน์ในการทำงานพัฒนาท้องถิ่น - ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย โดยส่วนใหญ่มุ่งการทำมาหากินเพื่อครอบครัว
<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดงานประเพณีในพื้นที่เป็นประจำทุกปี เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้สืบทอดต่อไป - ประชาชนในพื้นที่โดยเฉพาะวัยกลางคน และผู้สูงอายุยังยึดมั่นถือมั่นในความเชื่อ ประเพณีท้องถิ่นดั้งเดิม 	<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ - ไม่มีกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้ระหว่างกันในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น - เยาวชนคนรุ่นใหม่สนใจวัฒนธรรม ประเพณีใหม่ ๆ มากกว่าวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

2) การวิเคราะห์ โอกาส และอุปสรรคหรือข้อจำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อกระบวนการพัฒนาพื้นที่อำเภอบัวลายสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 365 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอบัวลาย

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหน่วยงานภาครัฐให้ความรู้ในการปรับปรุงดิน และการตรวจสอบคุณภาพดิน - มีหน่วยงานให้ของบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับอำเภอ - ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาลและจังหวัดนครราชสีมา เช่น การพัฒนาระบบชลประทาน เส้นทางคมนาคม 	<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนสูง ส่งผลให้ในบางปีมีความแห้งแล้ง บางปีน้ำท่วม ทำให้ยากต่อการคาดเดาในการผลิตด้านการเกษตร - ไม่มีเส้นทางคมนาคมที่เป็นเส้นทางหลักเชื่อมระหว่างอำเภอกับจังหวัดอื่น ๆ - ปัญหาโรคระบาดของพืชและสัตว์ในพื้นที่ที่มีมากขึ้นทุกปี - คุณภาพดินที่เสื่อมคุณภาพลงทุกปี ทำให้ต้องใช้เวลาในการฟื้นฟูและดูแล
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในพื้นที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุขมากขึ้น - มีนโยบายเรียนฟรี ของรัฐบาลที่เปิดโอกาสให้คนจนได้เรียนหนังสือมากขึ้น - นโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังของรัฐบาลได้รับการณรงค์ประชาสัมพันธ์จากภาครัฐ - นโยบายการทำงานของสาธารณสุข ที่มีสื่อต่าง ๆ รณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยาเสพติดระบาดจากพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้ยากต่อการควบคุม - สื่อสารมวลชนที่เน้นการนำเสนอเชิงการบริโภคนิยมทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบของประชาชนในพื้นที่ - งบประมาณสนับสนุนด้านสุขภาพอนามัยมีน้อยทำให้เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง

ตารางที่ 365 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอบัวลาย (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p><i>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายการพัฒนาเกษตรกรผลิตอาหารไทยสู่ครัวโลก - นโยบายประกันรายได้ของเกษตรกรที่ช่วยลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร - ส่วนราชการมาให้ความรู้ในเรื่องการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร - สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง - มียุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งเสริมการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ การสร้างอาชีพ การลงทุนภาคเกษตรกรรม - นโยบายของจังหวัดในการพัฒนาด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ 	<p><i>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยที่เป็นต้นทุนการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูงขึ้นทุกปี - เกษตรกรในพื้นที่กำหนดราคาผลผลิตไม่ได้ ทำให้มีความเสี่ยงต่อการขาดทุน - นโยบายการขึ้นค่าแรงเป็น 300 บาททำให้มีผลกระทบต่อค่าจ้างแรงงานด้านการเกษตรในพื้นที่ - ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรในระดับพื้นที่
<p><i>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย - มีนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และนำไปสู่การปกครองตนเองของประชาชน - มีกระบวนการพัฒนาผู้นำและอาสาสมัครจากภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ - มีการสร้างกระบวนการทำงานร่วมกัน โดยนโยบายภาครัฐ 	<p><i>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง และการเมืองในระดับประเทศเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี - การเปลี่ยนรัฐบาลบ่อยให้การสนับสนุนงานพัฒนาในพื้นที่ไม่มีความต่อเนื่อง
<p><i>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการรณรงค์งานวัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐ - ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนในการทำงานด้านวัฒนธรรมประเพณี ในท้องถิ่น 	<p><i>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - สื่อที่เข้าถึงทุกครอบครัวที่ไม่ค่อยมีการนำเสนอเรื่องราวศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

3.8.14 ข้อเสนอแนะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพ

จากการจัดเวทีอำเภอบัวลาย ที่ประชุมได้นำเสนอให้มีการขับเคลื่อนประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพทั้งภาครัฐ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ประชาชน นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน นักการเมือง และอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนงานปฏิรูปโคราช จึงมีข้อเสนอแนะให้ทำงานผ่านการขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประเด็นการพัฒนาเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เนื่องจากในพื้นที่มีการทำการเกษตรเป็นหลัก และหากมีการแปรรูปเพิ่มขึ้นมาจะเป็นการนำไปสู่การลดปัญหาการว่างงานนอกฤดูกาลผลิตได้

ประเด็นที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เนื่องจากแหล่งน้ำในพื้นที่อำเภอบัวลายมีจำกัด ในขณะที่ประชากรในพื้นที่โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร และขณะเดียวกันจะต้องมีการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคด้วย ดังนั้นการบริหารจัดการน้ำที่ดีจะนำไปสู่การที่ประชาชนได้รับผลประโยชน์ที่ครอบคลุมมากขึ้น

ประเด็นที่ 3 ประเด็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เนื่องจากอำเภอบัวลายเป็นอำเภอเล็ก ๆ ที่อยู่ห่างจากตัวจังหวัดนครราชสีมามากและโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ได้คุณภาพเท่าที่ควร